

A családtörténeti füzetek 4–5. száma „A Vállaji Sípos család egyéniségei, I–II.” címmel jelent meg. A címválasztás egyáltalán nem szerencsés, sőt félrevezető, hiszen ezekben a szerző nem szociológiai vagy viselkedéstudományi szempontból vizsgálja és elemzi a Sípos család tagjait, hanem csak 12 nevesebb személyiségének életrajzát fűzi csokorba, keresztnevük betűrendjében. Helyesebben a hely-, család- vagy oktatástörténeti szakirodalomban, lexikonokban, folyóiratokban, napilapokban megtalált, az adott személyre vonatkozó valamennyi biográfiát, élettörténetet változtatás nélkül közöl. Például szó szerint átveszi a Sípos Imre (1805–1855) ügyvéd jogtanárra vonatkozó, az Új Magyar Athenásban, „Dr. Kováts Andor: Vázlatok a kecskeméti jogakadémia történetéhez” című művében, valamint „Szinyei: Magyar írók élete és munkái” című munkájában megjelent szövegrészeket. A kiemelt családtagokkal foglalkozó 2. füzetben kapott helyet az első öt füzet összes lábjegyzete, valamint a rövidítések és a felhasznált irodalom jegyzéke. Felettből zavaró, s ellentmond a forráspublikációs elveknek és gyakorlatnak, hogy a szerző csak évekkal a családtörténeti részek megjelenése után publikálta a lábjegyzeteket tartalmazó füzetet.

Több év kihagyást követően – 2010–2016 között – jelentek meg az előzőkhöz képest összeszedettebbnek, sikerültebbnek minősíthető 6–10. számú füzetek. Ezekben a különböző közgyűjtemények őrizetében lévő, a Sípos családra vonatkozó fontosabb dokumentumokat évről-évre haladva adja közre a szerző. A legkorábbi forrás az a két, 1499-es keltezésű oklevél, amelyek Báthori András özvegye, Julianna és fiai Vállajon lakó emberei, Sípos István, Sípos Mihály, Sípos Ágoston és mások Károlyi Lancz László sérelmére

elkövetett erőszakos cselekményeit tárgyalja. Közzéteszi a Kerek-nádast (1534) és Kerekerdő-alját (1575) adományozó okleveleket, a somlyói Báthory Gábortól a vállaji házra és tasnádi szőlőre kapott *manumissiókat* és természetesen az 1609-es és 1613-as címerlevelet. Úgyszintén helyt kapnak itt a nemességvizsgálat során keletkezett vármegyei bizonyáglevelek, jegyzőkönyvi kivonatok, összeírások, tanúvallomások, zálog- és bérleti szerződések, az 1762-es évvel bezárólag. A dokumentumok részint latin, részint magyar nyelvűek. A latin nyelvűek közül a Mohács előtti okleveleket betűhíven, a kora újkori és újkori iratokat a humanista ortográfia szabályaihoz igazodva írja át. Magyar fordításukat is közre adja, számolva azzal a lehetőséggel, hogy nemcsak szakmabeliek veszik kézbe a kiadványt. A pontos, helytálló fordítások többek között az általam szintén ismert és nagyra becsült kiváló latinista, néhai Koroknay Gyula (1918–2003) nyíregyházi művészettörténész munkáját dicsérik. Kevésbé érzékelhető a következetesség a magyar nyelvű iratok átírása esetében, mert hol a betűhívséghez ragaszkodik, hol a mai magyar helyesírás szabályait követi. Ezért a füzetek legfeljebb nyelvészeti ismeretterjesztésre használhatóak, tudományos igényű nyelvészeti munkához azonban inkább az elsődleges források kézbe vétele ajánlott.

Végezetül úgy vélem, a kiadvány színvonalának ártott az „elhamarkodott”, több részletben történő kiadás és a szakmai lektorálás mellőzése, s nagyobb figyelem kísérné, ha egy kötetben jutott volna el a családtörténet iránt érdeklődők közösségéhez.

Künstlerné Virág Éva

A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság 2018. I. félévi programja

2018. január 25. 17 óra

Nemzeti Címer Bizottság

Előadó: dr. Pandula Attila (egyetemi docens, ELTE BTK, Budapest, az MHGT elnöke)

Az ülést vezeti: Ogotjuk-Berzsenyi Anett, titkár

2018. február 22. 17 óra

Hunyadi Mátyás királyunk őseinek és rokoni körének eredetkutatása a reneszánsz értékvilág fényében

Előadó: dr. Diószegi György Antal (művelődéskutató)

Az ülést vezeti: dr. Pandula Attila, elnök

2018. március 29. 17 óra

A kuruc katonai elit rokonsági kapcsolatai

Előadó: dr. Mászáros Kálmán (tudományos főmunkatárs, Hadtörténeti Intézet)

Az ülést vezeti: Török Róbert, titkár

2018. április 26. 17 óra

Új források és határon átnyúló együttműködési lehetőségek a családkutatásban az Esterházy család cseszneki ágának példáján

Előadó: Márkusné Vörös Hajnalka (főlevéltáros, MNL Veszprém Megyei Levéltára)

Az ülést vezeti: Debreczeni-Droppán Béla, főtítkár

2018. május 31. 17 óra

A Rákóczi-szabadságharc dikális összeírásai, mint egyháztörténeti források

Zemplén vármegye protestáns (és görög, valamint római katolikus) lelkészei és tanítói, és extraneus egyházi birtokosai 1707–1708-ban

Előadó: Oláh Tamás (osztályvezető, főlevéltáros, MNL Sátorajuhelyi Fiókleveletára)

Az ülést vezeti: Kovács Eleonóra, alelnök

2018. június 28. 17 óra

A széki gróf Teleki család sziráki sírboltja és halottjai

Előadó: Debreczeni-Droppán Béla (főmuzeológus, Magyar Nemzeti Múzeum, MHGT főtítkár)

Az ülést vezeti: Szirmay Gábor alelnök

Az előadások helyszíne:

Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest, VIII. kerület, Múzeum krt. 14–16., fsz., bejárat a Bródy Sándor utcai kapun keresztül.) Pollack Terem